

რევოლუცია

დავით აღმაშენებლის ხსენება

14 აპრილი
ფინანსთა მინისტრის განცხადება.
მოსკოვში. საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან ფინანსთა მინისტრის შეხვედრა. მინისტრმა სიტყვა მხარს უჭერს რევოლუციის ნაშთს მოსკოვში. ამერიკა თანაგრძნობით ეკიდება რუსეთის რევოლუციას, მაგრამ ეწინააღმდეგება რევოლუციის დასრულებას და არც ორი მთავარი მიზეზია. მთავარია სწორი გზის აღიარება. მთავარი მიზეზია სწორი გზის აღიარება. მთავარი მიზეზია სწორი გზის აღიარება.

15 აპრილი
დროებითი მთავრობის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. მთავრობის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას. მთავრობის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

16 აპრილი
საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

17 აპრილი
საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

18 აპრილი
საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

19 აპრილი
საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

და მუშათა პენსიებზე და 3-8 მანეთიან დახმარებებზე. მოგებებმა იმ პენსიების რომელიც განსაზღვრულია თანხის არ აღემატებინ, არ მოემატებათ იმით, ვინც საზღვარ-გარე არის, ან მტრის მიერ დაპყრობილ ქვეყნებში ცხოვრობს და იმით, ვინც მტრის ქვეშევრდომები არიან. მომატების პროცენტები სამ რაიონად არის გაყოფილი. ვინც 800 მანეთამდე იღებს, იმას მოემატება პირველ რაიონში 80 პროც., მეორეში 50 პროც., მესამეში 40 პროც., ვინც 1200 მანეთამდე იღებს იმას მოემატება II რაიონში 50 პროც., მესამეში 360 მან. არა ნაკლები; II რაიონში 40 პროც., არა ნაკლები 300 მან., III რაიონში 30 პროც., არა ნაკლები 240 მან. ვინც 1800 მ. იღებს მოემატება, I რაიონში 40 პროც., არა ნაკლები 600 მან.; II რაიონში 30 პროც., არა ნაკლები 480 მან., III რაიონში 25 პროც., არა ნაკლები 360 მანეთისა. ვინც 2400 მანეთზე მეტს იღებს I რაიონში, ხოლო II და III რაიონში, კი 2400 მანეთზე მეტს, ამითავე მოემატებათ, ხოლო ისეთ ანგარიშით, რომ პენსიები და მომატებანი ერთად 8750 მანეთს არ აღემატებოდეს პირველ რაიონში, მეორეში 8000 მანეთს და მესამეში 2880 მანეთს. დამატებული ფული არა გამოაკლებს რა და ძირითად პენსიასთან ერთად მიეცემათ. ეს კანონი ძალაში ითვლება 1917 წლის იანვრის პირველიდან და ძალაში იქნება ახალ განკარგულებამდე. იგი შეეხება პენსიებს ორდენებისას, სამხედრო ორდენებისას, გიორგის ჯვარებისას და მენდელსას, რომელთა სახელითა მიხედვითაა სახელმწიფო განკარგულებითაა და მათი პენსიები და მათი პენსიები და მათი პენსიები.

1916 წლის დეკემბრის 2 საფოსტო დადგენილება; ესაა განუყოფელი საზღვარ-გარე შეიძლება ბანდროლებით გაიგზავნოს, მხოლოდ სამხედრო ხელსაწყოთა გადასაღწერად. ამასთანავე აღდგენილია განუყოფელი და უზრუნველბე ხელის მოწირის ძველი წესი.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება
სახელმწიფო წინადადება. საზღვარ-გარე დეპარტამენტის განცხადება სახელმწიფო წინადადებას.

გადასწავლა ბერძენი ცალკე ორგანიზაციის შექმნა.
არეოპოლიტიკური
სტრუქტურა. გუშინ სტრუქტურა და პროგრესი დემონსტრაციები იყო. დემონსტრაციები გამოწვეულია საზოგადოების გაძვირებით. სტრუქტურის საფუძველზე დემონსტრაცია მოახდინეს იმის გამო, რომ მთავრობამ საზოგადოების შემარცხენეთა მიტინგებზე სიარული აუკრძალა.

თავისუფლების ხესხა
სტრუქტურა. სესხმა ერთ მილიონ მანეთზე მეტი შეაგროვა.
შტატების მისია.
მამულისძირის სენატორი ბუტი თანხმად რუსეთში მიმავალ მისიას სთავაზუ მიუღო.

მონოპოლისტების ბრალდება.
მამულისძირის ბრალდება. აღმასრულებელი კომიტეტის შეთავაზების, ტიხონის მონასტრის მონაზვნები შეგარბულ აგიტაციას ეწევიან. მონაზვნებმა განაცხადეს, ჩვენ პოლიტიკა თავის დღეში არ გვინტერესებს. ძველი რეჟიმის წარმომადგენლები ხალხს აშუთავებენ იმით, რომ მასწავლებლებს უფლებების მომხრეებს პროვოცირებენ და არ კი შპარხავდებიან. ჩვენ, ჩვენი ქრისტიანული გრძნობის მიხედვით არსებობს რელიგიური და სოციალური საფუძვლები ერთად, მაგრამ ყაზახები ხელს გვიშლიან.

ფრანკის და ზურაბის ჯარების წარმომადგენელთა კრება.
მისხაძე. კრებამ დაადგინა რევოლუციური ზღვების გერმანულად დაპყრობის და გერმანეთსა ჯარში გაავრცელება.

პროვინციული საბჭოები
აპრილის 14.
გერმანული არმია.
დონდონი. ვაშინგტონიდან იუწყებიან, პრეზიდენტ უილსონს გადასწავლი აქვს პრეზიდენტის ეტაბელითა კრებასა გამოაცხადოს.

პოლიტიკა.
დონდონი. ბონარ-ლომ, შეკითხვებზე, უპასუხა და განაცხადა, ბრიტანეთის მთავრობა მიესალმება მთავრობის დეკლარაციას პოლიტიკის აღდგენის შესახებ და იმედს აქვს, რომ პოლიტიკა აღორძინდება.

მოსკოვში. ძველ პოლიტიკურ დროებში მისილება მოსული დღეებში პოლიტიკა დივიდიონისა და დებარდებდა.

აპრილის 15.
ბურიატები.
მოსკოვში. აქ ბურიატების ყრილობა იყო. ყრილობამ დაიწყო მითითებები ბურიატთა ნაციონალური ავტონომია. უნდა იყოს ბურიატთა სემი. მისი საკანონმდებლო ფუნქციები უნდა შეეზღუდოს; სამოქალაქო ურთიერთობებში უნდა იქნას მისი უფლებები, მისი და ხალხის განმარტების საკითხებს. გადასწავლეს, რომ შამანიტური რელიგიის უფლება ჰქონდეთ თავიანთი ეროვნული არსის თარსუნის გამოხატვის, სარწმუნოებრივი საკითხებთან. ეს საქმე ადგილობრივ მთავრობის კანტროლს უნდა დაექვემდებაროს. ყრილობა თანხმად, რომ თარსუნის სხვა მიზნებით არ გამოხატონ.

დიდმა რუსეთის რევოლუციამ დაიწყო ცარიზმი და მისი დამყარებელი ძალის მოხრება და უსამართლობა. მას, დამეზო ის ძალა, რომელმაც უარყო საქართველოს ხელშეკრულება და სახელმწიფოებრივ უფლებანი.

როგორ და რა ნიშნად?
II.
სახელმწიფოებრივ აგებულება.
აქ ჩვენ საქართველოს მართლ უფლებრივ სახეს ვაპირებთ და ვაპირებთ ანგარიში, ჩვენ უნდა ანგარიში გავუწიოთ აგრეთვე მის ფაქტურ მდგომარეობას. საქართველო ფაქტურად რუსეთის ერთი ნაწილია, იმს უჭირავს კავკასიის ერთი განი და გარს ახვევია სხვა და სხვა ერთს. თუ ჩვენ მალს უფლებებზე ვაპირებთ, უნდა ისე მოვაწყვიტოთ საქმე, უნდა ისე მივხაზოთ სახელმწიფოს აგებულება, რომ ჩვენი უფლებები აღდგინდეს იქნას და ამავე დროს არ შეიღწას სხვა ერთა და ტომთა უფლებები მისწრაფება. ჩვენ მხოლოდ მაშინ დავიძახებთ სხვა ქვეყნების ყურადღებას და პატივისცემას, თუ გამოვიჩინოთ სახელმწიფოებრივ აზრს და გამოვიხატოთ.

ბოძს, რომ რევოლუციის პირობებში უნდა წარმოვიდგინოთ სრულყოფილი კონფედერაცია, ჩვენ მაინც იქ ვიქნებით. ამ რევოლუციის ყრილობა ტანით შეგება. წარმოვაქმეულ სიტუაციაში გადავიტოვოთ იმ-ოდა სრული სახელი და მოუკიდებელ ირლანდიის შექმნისა.

სამხეთა კრება.
ამ დღეებში ა. ხატიანის თავმჯდომარეობით მომხდარ სიმბოლო კრებამ დაადგინა, მოწვეულ იქმნას სრულიად სამხეთა ყრილობა. ყრილობის აღდგენა და დაწესება. ჩვენი აზრით, არჩევნები მოხდება ორის თვის განმავლობაში. სამუშაო გადაწყვეტილებათა სისრულეში მისაყვანად ამოჩვეულია საპარტიათაშორის ბიურო. ყრილობამ თეთრე უნდა განსაზღვროს თავისი რწმუნებულობის საზღვარი.

მამულისძირის დეპუტატების სახეტი.
ქ. ტაშკენტის დაარსდა მამულისძირის დეპუტატთა საბჭო, რომელშიც შედიან: 12 სარტი, ორი თათარი და ერთი ყირგიზი.

უკრაინა.
უკრაინულ ორგანიზაციათა მიერ გამოცხადებულია: „რუსეთის ეროვნებათა, რომელნიც დღეს ექსპლუატაციის არ არიან და მათი საგანს დადგენენ, საქართველოში უნდა იქმნას სახელმწიფო“ აღმოჩინოს თავისი ნაციონალ-კულტურული-პოლიტიკური ცხოვრების აღსადგენად. დროებითი მთავრობის დეკლარაცია და ახალ მმართველობის აქტები არ ეხებიან ამ საკითხს. იგინი სრულიად გვერდს უქცევენ ნაციონალურ საკითხს. მთელი რუსეთის ნახევარი რევოლუციის მიხედვით დადგინდეს.

საქართველო
დავით აღმაშენებლის ხსენება
15 აპრილი.

მამულისძირის დასავლეთის ასპარეზზე ჩვეულებრივი სროლა და ზერიცა. გლდამირ-გოლინის მიმართულებით, შედეგების მიღმობებით, ყუმბარებისა და ნაღმების სროლა.

რუმინეთის ასპარეზზე სროლა და ზერიცა. მტერი მძიმე ზარბაზნებს უშენდა გალას.

კავკასიის ასპარეზზე სროლა და ზერიცა. შავ ზღვაზე, ბაფრა-სამსუნის მიდამოებში, ჩვენმა ნაღმოსამმა ზარბაზნით დაანგრია რამდენიმე სადარაჯო ენდარებისა, დასწვა საინტენდანტო საწყობები, 10-ზე მეტი ვილყვა განადგურდა და ხორბლით დატვირთული ერთი შუხა წამოიყვანა.

რუსეთის ასპარეზი
ჩამა. 13 აპრილი. ზარბაზნების სროლა თან და თან ძლიერდება მიტავის მიმართულებით. ზარბაზნების მარჯვ სროლით გავფანტეთ მტრის მუშები, რომლებიც ახალ სიმარტებს აგებდნენ.

მფინანსო მოქმედება. სტანისლავის მიდამოებში მოპირდაპირე ჩვენი საფრენი ჩამოაგდო, რომელიც ჩვენს მხარეს დევს; საფრენი დაიმსხვრა, მფრინავი უფლებად გადაჩა.

გუმების დაღუპვა.
დონდონი. ინგლისის გემი „კილ-

საქართველო

თავისუფლება შპართავს ქვეყნიერებას.
ესლა უფრო აშკარაა, უფრო უმეტეს, უფრო მკაფიო და ნათელი მისი ძლიერ-მოსილება და შემოქმედება.

იგი ამოძრავებს პიროვნებას, იგი აღაფრთოვანებს ერს, იგი იჭრება ყოველგვარ საცობებთან განწყობილებაში და ყველგან მსტილიანობის მიღის უფლებებზე განსახიერებას.

უმიხოდ ზრდა და განვითარება შეუძლებელია.
ჩვენ აქ შეგვხვებით მხოლოდ ერთ მხარეს ამ დიადი საკითხისას: როგორი უფლებების განსახიერება უნდა მიიღოს თავისუფლებამ საქართველოში?

ხელშეკრულება 1783 წ.
მეთვრამეტე საუკუნეში საქართველო იყო თავისუფალი სახელმწიფო. ქუჩუქ-ბინარჯის ხელშეკრულებაში (1774 წ.) იგი საერთაშორისოდ აღიარებულია, როგორც თავისუფალი და დამოუკიდებელი. ამ ხანებში რუსეთის იმპერიას ამერიკ-კავკასიაში ერთი მტკაველი მოეწა არა ჰქონდა. აქედან აშკარაა, საქართველოს და რუსეთის შორის მოსახერხებელი და შესაძლებელი იქნებოდა მხოლოდ მოკავშირეული ხელშეკრულება. აგრეთვე მოხდა. 1783 წლის ხელშეკრულებაში საქართველო

გამოიღეს, როგორც მოკავშირე. რუსეთმა იცისრა ვალდებულება დაეცვა საქართველოს საზღვრები და მხოლოდ საზღვრები; იგი ვალდებული იყო აგრეთვე დაებრუნებინა საქართველოსათვის ის ადგილები, რომლებიც საქართველოს ეკუთვნოდა, მაგრამ, კმათა ვითარების გამო, მოწყობადი იყო საქართველოდან. თავის მხრივ საქართველომ აღუთქვა თვისი ჯარი მისი მიმდებარე რუსეთს, როცა საქართველო ამას მოითხოვდა. ეს არის უმთავრესი იურიდიული მომენტი ხელშეკრულებისა. საზღვრების დაცვა ერთის მხრივ, ჯარის ხელშეკრულება—მეორეს მხრივ, ამისთანა ხელშეკრულება სრულდებით არა ჰქონდა და სახელმწიფოს დამოუკიდებლობას. თეთრ საერო-თავრობის განწყობილება არ იყო სრულდებით აღკაძალური, იგი უნდა მომხდარიყო მხოლოდ რუსეთის კონტროლის ქვეშ. აი მეექვსე მუხლი ხელშეკრულებისა:

„რუსეთი ვალდებულია: ერთი ქართლ-კახეთის აილაროს თავისი ახლო მოკავშირედ და მისი მტერი ჩასთავლოს თავის მტრად...
თავისუფლება საშინაო საქმეთა მართვა-გამართლაში, სამართალი და ხარჯის აკრეფა სრულდებით და ხელშეკრულებად პრეზბა საქართველოს მეფეს...“

ასეთი იყო ხელშეკრულება. ამის შედეგად, საქართველოს ეროვნულ მთავრობის ბრძნებით განხშულ იყო დარღვილი თერმოკლები და საქართველოში შემოვიდა რუსეთის ჯარი... შე-

მოვიდა და მეტი უკან არ დაბრუნდა. საქართველოს თანდათან მოერტვა რუსიან რკლები და 1801 წელს გამოცხადებულ იქნა რუსეთის გუბერნიად.

ანანიალ, რუსეთმა დაიპყრო საქართველოს დიდატი. დიდატი კი მოკლებული ყოველ უფლებრივ საფუძველს. კაცობრიობის სინდისი და უფლებრივი ცნობიერება ამით მძიმედ იღვებოდა და უუცლებლად მიი-თხოვს უსაზღვრო უფლების აღდგენას.

რუსეთმა დასდო ხელშეკრულება აგრეთვე სხვა და სხვა საქართველოს ნაწილებთან: იმერეთი, სამეგრელო, გურია, ახსპანური აგრეთვე ჩათვლილი იყო ამისთანავე კეთილშეზობლურ განწყობილებაში, მაგრამ ყველას ერთნაირად ბოლო მოეღო. არ შეეშდებოდა იმ ხელშეკრულებათა გარჩევას, ეს საქართველო არ არის. საქართველო მხოლოდ სახეტი გიჟინით, რომ რუსეთი ყველგან ვალდებული იყო არ ჩარეოდა შინაურ საქმეთა მართვა-გამგობაში. არსებითად ყველა ეს ხელშეკრულება ერთი და იგივეა: ყოველი ჩვენი მხარე ჰქვლიდა და დევდა თავისი თავისუფლება და მოუშორებინა გარეშე მტერი. ეს მფარველობა რუსეთმა აღუთქვა ყველა და ყველა ერთნაირად მოტყუებული იქნა. არსებითად რუსეთმა მიიღო საქართველოს წინაშე მიიღო ერთი და იგივე ვალდებულება: დაცვა საზღვრებისა და შინაგან თავისუფლებისა. და თავისუფლებაზე ენლა ც ლაპარაკი.

მიწის საკითხი

საადგილ-მამულა შემარეგულ... მერაბია შენახე.

„რუსი, ვეღობის ტერმინი“ მოთავსებულია შემდეგი მოწოდება მოსკოვის საგუბერნიო კომისარიატისა.

მოქალაქენო! ძველმა წესწამილებამ ცუდი შემდეგდროება დაფიქრავილია ჩვენი საკითხის და ახალციხეობის მოწყობისთვის არ აქვს საზღვარი ჩვენი მოთხოვნები.

მაგრამ უნდა გავხსოვდეს, რომ რუსეთის ხალხი ერთიანი გარდაქმნის არა თხოვლობს, რომ ყველა ერთგვარი მოთხოვნები არა აქვთ წამოსაყენებელი. ყველაზე მეტი გამოწვევას ეროვნებათა შორის გამოიწვევს საადგილ-მამულა საკითხის გადაწყვეტა.

ნუ თუ ხელს შეუწყობთ შინაურ შფოთსა, სისხლის დღვას და ამბოხს? ჩვენ ვაღიარებთ ვართ რაიმე საშუალებით ავიცილით თავიდან ყოველგვარი უსიამოვნება. ჩვენ აღვიარებთ, რომ საადგილ-მამულა საკითხი, გადაწყვეტილ უნდა იქნეს დამფუძნებელ კრების მიერ ხალხთან შეთანხმებულად.

სანამ საადგილ-მამულა საკითხი ძირითად შეიცვალდეს დამფუძნებელ კრების მიერ, შესაძლებელია, დროებითი ხასიათის ზომები ყოველგვარ გაუგებრობის თავიდან ასაცდენად საადგილ-მამულა საკითხში.

აუცილებელია, რომ მიწის მფლობელთა შეიკონ მომენტის სიდიადე და მშვიდად მოაგვარონ საქმეები გლეხებთან შეთანხმებით.

ამ მიზნის მისაღწევად, საგუბერნიო აღმასრულებელი კომიტეტი საზოგადოებრივ ორგანიზაციებისა, რომელთაც შედიან გლეხთა, მუშათა, ჯარისკაცთა და სხვა ჯგუფთა ამირჩევლები, — არსებობს საადგილ-მამულა შემარეგულ კანონის ამგვარ საფუძვლებზე: ყველა რაიონების გლეხები სარაიონო შემარეგულ კანონითა შემადგენლობაში ირჩევენ თავიანთ წარმომადგენლებს, რომელნიც გადაწყვეტენ საადგილ-მამულა საკითხებს. ამირჩევლები ირჩევენ შემარეგულ კანონითა თავმჯდომარეს, ხოლო თუ მასთან ვერ შეთანხმდებიან, მაშინ თავმჯდომარე ირჩევა სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ.

სარაიონო შემარეგულ კანონები მოსაზრებენ ყოველგვარ გაუგებრობას და შეჯახებას; ხოლო მათი დადგენილება იმოქმედებს ადგილობრივის მთავრობის ძალით, თუ რომელიმე მხარე კანონის მიერ უკმაყოფილო იმარჩება, ან თუ სარაიონო კანონი საქმეს რთულად სცნობს, მაშინ ის საქმე გადაეცემა საადაგილ-მამულა შემარეგულ კანონის, რომელიც შესდგება ადგილობრივ მცხოვრებთა არჩეულ წარმომადგენელთაგან.

მოქალაქენო! საგუბერნიო აღმასრულებელი კომიტეტი მოგიწოდებთ ხელს შეუწყობთ რუსეთს გარდაქმნის საქმეში, მშვიდობიანად გადაწყვეტილ თქვენი საქმე და ყოველივე საგუბერნიო თავიდან აიცილით საადგილ-მამულა საკითხების შესახებ, მიზნართი შემარეგულ კანონებს.

შემარეგულ კანონითა ვრცელი წესდება ამ დღეებში დაიგზავნება.

ქართულ-კათოლიკათა პარტიის აღდგენა

კათოლიკენი, როგორც ერთი კათოლიკე სარწმუნოების აღმასრულებელი, სომეხ-კათოლიკებს შეგუბრდით, ჩვენ ქართველ-კათოლიკენი ისე შეგუბრდით, როგორც მეგ. ჩვენი საეკლესიო მართლ-მადიდებელი საქართველო ერთ მორწმუნე მართლ-მადიდებელ რუსეთს.

ამ ჩვენს დროებით კათოლიკეთა შეერთებას ჩვენი გასომეხება და სომეხად აღიარება მოჰყვა. სომეხ-კათოლიკეთა „ტერ-გარათაქმნა“ შაჰსულიანმა, ამრამიანმა და სხ. და სომხის მწერლებმა სრულიად უსაფუძვლოდ გამოილაშქრეს ჩვენზე და ერთხმად აღიარეს, რომ ქართველ-კათოლიკენი ქვეყანაზე არც ყოფილან და არც არიანო, ქართველ-კათოლიკეთა კათოლიკენი სუვევლა სომეხები არიან, სომეხ-კათოლიკენი. სომხის მწერლობამ და „ტერ-გარათაქმნა“ ისეთი ძლიერი პროპაგანდა გასწიეს მთავრობის წინაშე, რომ ძველი რუსის მთავრობაც კი ოფიციალურად უარყოფდა ქართველ-კათოლიკებს და სომეხ-კათოლიკეების ორცხეში გვჩვენდა. ქართველი კათოლიკენი დიდხანია

არსებობენ და არიან საქართველოში. ეს დღესაც ცხადია; სხვათა შორის, ჩვენი დიდის ხნის არსებობა ჩვენმა ისტორიკოსმა, პატრმა მიხეილ თამარაშვილმა სულ-ცხადი საბუთით დამატიკა საომხის ცრუ-მწერლობას. პატრმა მიხეილ თამარაშვილმა დაუფასებელი დედალი დაგვიღო არა მართო ქართველ-კათოლიკებს, არამედ მთელ საქართველოს. მისი პირველი დამბეჭდილი წიგნია: „ისტორია კათოლიკობისა ქართველთა შორის მე-XXI საუკ. მე-XX საუკუნემდე“. ტექსტი წიგნისა შეტყობილია სხვა და სხვა არხივებში. თუცა წიგნში უფრო ქართველ-კათოლიკეების შესახებ არის ლაპარაკი, მაგრამ არის ისეთი მუსულები, რომელთაც საზოგადოთ საქართველოს შეეხება.

ზემო აღნიშნულ წიგნის გარდა მას დაწერილი აქვს წიგნები: „პასუხა სომხის მწერლობას, რომელნიც უარყოფენ ქართველ-კათოლიკობას, ფრანგულ ენაზე გამოსცა წიგნი ქართველ-კათოლიკეების შესახებ და მათ გარდა გააცალა ევროპას ქართველი ერის ისტორია, მათი გინაობა, აგრეთვე დრო-გამოშვებით ათავსებდა განხილვებში წერილებს ლათინურ, იტალიურ და ფრანგულ ენებზე საქართველოს და ქართველი ერის შესახებ. პატრი მიხეილ თამარაშვილი ერთი უპირველესი მოსარჩლე იყო ქართველ-კათოლიკეების; რომის პაპთან ლეონ III-თან მოლაპარაკება ჰქონდა ჩვენისა და საქართველოში ქართ-კათოლიკეთა ეპარქიის აღდგენის შესახებ.

თუ რა დიდი მიწერა-მოწერა ჰქონიათ ქართველ მეფეებს რომის პაპებთან, როგორც პოლიტიკურ, ისე სარწმუნოების მხრივ, ნათლად ჩანს თამარაშვილის ისტორიიდან. ქართველებს კათოლიკური სარწმუნოება მიუღიათ ჯერ კიდევ მე-XII საუკ. კათოლიკური სარწმუნოება გავრცელდა საქართველოში, რომელიც პაპის მიერ გამოგზავნილმა კათოლიკეთა მღვდლებმა-მისიონერებმა კაფუქინებმა. კათოლიკური სარწმუნოება მიიღეს არა თუ მართო მდებარე ხალხმა, არამედ თვით უმღელესი ხარისხის პატრებიც, მეფეებმა. მაგალ. გურამი კათოლიკური სარწმუნოება მიიღო. მათგანმა გურამი, საეკლესიო-მღვდელად დანიშნა, აფხაზეთის კათოლიკობა, ალავერდის არხივისკოპოზმა საბა სულხან ორბელიანმა, ანტონ კათოლიკოსმა მეფე თეიმურაზმა, გიორგი მეფემ, ბარძიმ ერისთავმა, ვახტანგ მეფემ და სხვამ, ხოლო თავად-ზნაურთა და მდებარე ხალხთა შორის ხომ ურცხვნი იყვნენ ქართველ კათოლიკენი.

კათოლიკური სარწმუნოება იცოფართოდ გავრცელდებოდა საქართველოში, რომ, პაპის ბრძანებით, 1329 წელს თბილისში დაარსდა საეპისკოპოსო გავათოლიკებულ ქართველ ერისათვის და პირველ ეპისკოპოსად დანიშნა ივანე ფლორენციელი, რომელიც რამდენიმე წლის წინად საქართველოში მოსულიყო. წირვა-ლოცვის საქართველ-კათოლიკეთა ეკლესიებში სულ ქართულად ასრულებდნენ მათთვის დანიშნული მღვდლები, ეპისკოპოსმა ფლორენციელმა მეფე ლეონ III-ის წიგნი ლათინურადმ გადაწერა-თარგმნა ქართულ ენაზე გაკათოლიკებულ ქართველებისათვის (იხილეთ პატრი თამარაშვილის წიგნი: „პასუხა სომხის მწერლობას, რომელნიც უარყოფენ ქართველ-კათოლიკებს.“)

ჩვენ, ახალციხის, ახალქალაქის და მასი მახრების ქართველ-კათოლიკენი, რომ დიდი ხანია ვცდილობთ სომეხ-კათოლიკეებისგან განთავისუფლებას და რომის კათოლიკობაზე (ლათინის ტიპიკონზე) გადასვლას, ამის შესახებ ათასჯერ აღძრულა შუამდგომლობა ძველ მთავრობისა და სარაგბოლის ეპისკოპოსის წინაშეც, რომელსაც მთელის კავკასიის კათოლიკეთა ეკლესიები ამარაი.

სარატოვის ეპისკოპოსს საზოგადდნენ, ეშუამდგომლა რომის პაპის წინაშე, რომ ქართველი კათოლიკენი, რაც შეიძლება ჩქარა, ჩამოწოვონინათ სომხის კათოლიკეებისათვის და ლათინის წესებზე გადაეყვანათ, მაგრამ არც ძველმა მთავრობამ გაიცხელა თავი საქმის ვითარება-გამომდინარისა და არც რომის პაპმა მიაქცია სერიოზული ყურადღება იმით, რომ პაპადის ყრალწვედა ეს ჩვენი სარწმუნოება ამავად სანატორიო სახე ქათოლიკეებს ჩამოგვროდეთ, მათს უღელს თავი დავაწყოთ და ლათინის ტიპიკონზე გადავიდეთ, მაგრამ... საქმე ის არის, რომ ჩვენ, ქართველ კათოლიკეებს, სომეხები არ გვემის და არც ლათინური ეკლესია. თუ ქართველ კათოლიკეებს გვინდა ჩვენს ეკლესიებში სომეხი წი-

რვა-ლოცვა მოისპოს, რადგანაც ჩვენ სომეხები არ ვართ და სომეხური არ გვემის, უნდა მოვიტოვოთ ქართველ კათოლიკობაზე გადასვლა, რომ აღვადგინოთ ქართველ კათოლიკეთა კათედრა, რომელიც, როგორც ზემოდ მოვიხსენიეთ, 1329 წ. დაარსდა ქ. თბილისში. თუ ჩვენს თავს მართლად ვაღიარებთ და არა სომეხად ან „ფრანგად“ და თუ გვინდა ჩვენს ეკლესიებში წირვა-ლოცვა ყველამ გაიკეთოს წირვა-ლოცვა უნდა სრულდებოდეს ქართულად, რადგანაც ჩვენ ქართველები ვართ.

ჩვენმა ერთმოსიხელ ძებმა ქართველ მართლმადიდებლებმა, ხომ ამთვის მართკ 12-ს დიხსნეს თავიანთი ეკლესია მოიზიდავან და სასულიერო და საერო პირთა შეერთებით გააუქმეს ეგზარქოსობა და გამოაცხადეს ძველბერად კათოლიკობა.

დროა ახალციხის, ახალქალაქის და მის მახრების ქართველ-კათოლიკეებმაც ერთხელ და უკანასკნელად ავიმართოთ ხმა და გაბედულად მოვახოვროთ ქართველ-კათოლიკეთა კათედრის აღდგენა. სრულებით ნურავის შეგვეშინდებია, აწი სომეხ-კათოლიკეთა პატრ ვართა: პატრები ჩვენზე ვიღარ გამოილაშქრებენ. ახლავე უნდა შევადგინოთ კომისია, ცდა არ შეიძლება. დროებითი კომიტეტი უნდა დაგვარსდეს საზოგადოებრივად და საერო პირთა შემადგენლობით. უნდა კაცი მივუგზავნიოთ სომეხ-კათოლიკეთა არხივებში ტერ-გარათაქმნის და გამოცხადებით, რომ მას დღემდე უფლება აღარ აქვს ქართველ-კათოლიკეთა ეკლესიებში განავოს. ჩვენ უნდა მოვხსნათ ყოველივე კავშირი მასთან, ჩვენ უნდა ჩვენს ეკლესიებში ახლავე მოვხსნათ სრულიად სომეხური წირვა-ლოცვა, სომეხური ნათლისღება და ახლავე უნდა ქართულად გადავთარგმნოთ წირვა-ლოცვა. ფრიად საქუროა აგრეთვე ახალციხის და მის მახრის ყველა ქართველი კათოლიკენი და ქართ. კათ. მღვდლები შეერთდნენ, შეეჯამდნენ, ის ქართველ კათოლიკენი, რომელთაც ეკლესიებში წირვა-ლოცვა სომეხურ ან ლათინურ ენაზედ აქვთ და ის ქართველ-კათოლიკეთა მღვდლები, რომელნიც არიან ნაკურთხნი სომეხ-კათოლიკეთაგან ან ლათინის ტიპიკონზე.

ჩვენმა მღვდლებმა (რომელნიც სომეხური ტიპიკონზე არიან ნაკურთხნი), ფანატოკობის თავი უნდა დანებონ. თუ ისინი მართლად იესო ქრისტეს მოადილედ სთვლიან თავიანთ თავს, თავიანთი მოვალეობა წმინდათ უნდა ასრულონ ერისა და სამშობლოს წინაშე. უნდა მოვსპოთ ჩვენს ეკლესიებში სომეხურ-ლათინური წირვა და სუვევლან, მეტროპოლით თუ სხვა დოქტორებში, უნდა დავაწერინოთ ჩვენი თავი ქართველ კათოლიკედ და არა სომეხ ან რომის კათოლიკედ.

თუ რაიმე მიზეზით ლათინურ წირვა-ლოცვის ჯერჯერობით ვერ მოვსპობთ ჩვენს ეკლესიებში, სომეხური წირვა-ლოცვა კი ახლავე უნდა მოვსპოთ. შევადგინოთ კომიტეტი, შევადგინოთ გეგმა და ყოველივე ცნობა მივაწოდოთ თბილისის ქართველ კათოლიკეთა ბიუროს, რომელიც, როგორც ვაგვრცობს, გახსნა „საქართველო“, უკვე მოქმედებს თბილისში ქართველ კათოლიკეთა კათედრის აღდგენის შესახებ.

როგორც ვთქვით და გავონილი მაქვს ქართველ-კათოლიკეთა მღვდლები და პატრები, რომელნიც ნაკურთხნი არიან ლათინის ტიპიკონზე, დიდის სიხარულით გადავლენ ქართულ ტიპიკონზე და სრულიად წირვა-ლოცვასაც ქართულად შეასრულებენ. ისინი ისეთი ფანატოკობები და უსწავლენი არ არიან, როგორც ზოგიერთი ქართველ-კათოლიკეთა მღვდლები, სომეხური ტიპიკონზე ნაკურთხნი... ქართველ-კათოლიკეთა პატრებმა ხომ მხოლოდ ცხადი საშუალო და საქმით, და არა მართო სიტყვით, დაგვიტყვიეს თავიანთი მამულიშვილობა, სამშობლოს და დედანინის სიყვარული. მაგალ: სტამბოლის (კონსტანტინოპოლის) ქართველ-კათოლიკეთა პატრები ეკლესიებში და მონასტრებში ლათინური წირვა-ლოცვა გააუქმეს და ქართულად დაიწყეს წირვა-ლოცვის შესრულება. მათ, სტამბოლის ქართ-კათოლიკეთა დამხარებით, შეერთებით, შეკავშირებით დროზე მოითხოვეს რომის პაპის წინაშე ქართულ ტიპიკონზე გადასვლა და, რასაკვირველია, პაპიც შეიწყნარა მათი სამართლიანი მოთხოვნები. და, როგორც ზემოდ მოვახსენეთ, მისცა ნება ქართულად ელოცათ და არც ერისთვის გაუგებარ ლათინური ენაზე. პატრებმა არა თუ დაიწყეს წირვა-

ლოცვის ასრულება ქართულად, არამედ მონასტრში ქართული სტამბაც კი გახსნეს, სადაც დამბეჭდეს ქართულად ლოცვის წიგნები.

თუ სტამბოლის ერთ მეტოქე ქართველ-კათოლიკეებმა, თავის დროზე მოითხოვეს ქართულ ტიპიკონზე გადასვლა, სირცხვილი იქნება, ჩვენ რამდენიმე ათი-ათასმა ქართველ კათოლიკეებმა საქართველოში ვერ შევძლოთ ქართული ტიპიკონის აღდგენა... კათოლიკური სარწმუნოება გავრცელებულია მთელ დედამიწის ზურგზე, მაგრამ სუვევლა ტომში, რომელნიც კათოლიკენი არიან ლათინურად კი არ ელოცებოდნენ. ძალიან შორს წესწავდათ. მაგალითი თვალწინა გვაქვს. თუ მართლად ყოველი კათოლიკე მოვალეა მხოლოდ ლათინურად ელოცოს და წირვა მოისმინოს ლათინურ ენაზე, მაშ სომეხ-კათოლიკეები რატომ ლათინურად არ ასრულებენ თავიანთ ეკლესიებში წირვა-ლოცვას? სომეხურად, თავიანთ დედა ენაზე, რათ ასრულებენ? რატომ ხევენ ყველანაირ ქათოლიკედ იწოდებიან და არა რომის კათოლიკედ?

დაგა-სოფლები

დ. ილიაშვილი. მარტის 12-ს შესდგა აქ დღის მიტინგი. აუარებელი ხალხი დაესწრო. დაესწრნენ ადგილობრივი ჯარისკაცი და მოწაფენიც. ნაწირვეს მინდრათ მიიღეს ფიცი ახალ მთავრობის ერთგულებაზე. ადგილობრივი რეგიონალური დროშები სხვა და სხვა წარწერებით. მღვდ. დ. მარტის 12-ს (ცნობილმა შვირთხელ მარტის) წარმართვა სიტყვა. შემდეგ ილაპარაკა თ. ხუსკივაძემ, მან გააცხადო ხალხს ის დიდი საქმე, რაც მოხდა რუსეთის დედა-ქალაქში, ე. ი. დამბობა, დამარცხება ძველის რეგიონისა და გამარჯვება ახლის მთავრობისა. თ. ხუსკივაძე დააჯილდოვეს ტაშის ცემით და ურას ძახილით. ილაპარაკეს სხვებმაც. ილაპარაკეს აგრეთვე სხვა ორატორებმაც. შემდეგ მოწაფეებმა წითელის დროშით და მარცხენა ხელის სიმღერით მოიარეს მთელი დედა. საღამოსა ხელმეორედ ადგილობრივ დროშებზე და მთელი გაეღერნენ ზღვის პირას. საღამოს 8 საათზე დაიშალნენ. ერთადერთი მოწაფეების დროშა იყო ქართული წარწერით.

ი. ლე-ხალათურელი.

ოგუი დაჯილდოვებულნი

1) პრაპორშჩიკი დავით გოგობია დაჯილდოვებულია წმიდა ანანს მეოთხე ხარისხის ორდენით და კორნეტის (2). 2) კორნეტი ვლადიმერ ჰუბინაძე, დაპროლი სამეგრე, დაჯილდოვებულია წმიდა ვლადიმირის ორდენით (მეოთხე ხარისხის). 3) კორნეტი თავადი ილია მაყაშვილი დაჯილდოვებულია წმიდა ანანს ორდენით (მეოთხე და მესამე ხარისხის) და წმიდა სტანისლავის ორდენით (მესამე ხარისხის), მიეცა პორუჩიკის ჩინი.

რედაქტორი მინიმალ ვეზაპიაძე. გამომცემელი ან. „საბარტოშვილი“.

ამირ-პაპასიის რ. გვის

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like 'ბათუმიკენ საფ.', 'სამგ.', 'ბორჯომიკენ სამგ.', etc.

თავისი მრავალნი

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like 'ბათუმიკენ სამგ.', 'სამგ.', 'ბორჯომიკენ სამგ.', etc.

პირველი მოქალაქეობა

დაეხმარეთ თბილისის ციხეებიდან განთავისუფლებულ ტურქთა; გდასახლებულთა ოჯახებს, პირადი შრომით, ფულს და ნივთების შეწირვით. ამ მიზნის შესახებ თბილისელი პატრონის საზოგადოება. უკვე 4 წელიწადია რაც არსებობს: საზოგადოება ემართება გეორგიულებს ტანისმოსის, საქმიონისა და საქმით შემწეობის სახით. არიან აგრეთვე საშუალო იარაღების, ზრუნვის საშუალო გამოუძენის უმეწევაო, მატერიალურ და მხარხარს უწევს სამშობლოში დაბრუნებულ გადასახლებულებს და საპრობილურიდან განთავისუფლებულებს და სხვ. და ამხარად ხელს უწყობს, რათა სწრაფად პირებს საშუალება მასწინ პატიოსან შრომით ცხოვრებას შეუდგნენ.

საზოგადოება ეხმარება არა მართო უღანაშუალოდ დასჯილ პატიმართა ოჯახებს, იმათაც კი, რომელთაც ესა თუ ის საჯელი დამსახურებით კიდეც და როგორც კი მოხდინან შორეულ ქვეყნებში სასჯელს და სამშობლოში დაბრუნების მოინდომეს.

ჩვენი დამხარებით ჩვენ ისევე საზოგადოებრივ კეთილ დღეობაზე ვზრუნავთ. სუსტ ნებისყოფის ადამიანებს ხელს უწყობთ და ამგვარად საშუალებას ვაძლევთ თავი შეიკავონ არა სასურველ საქციელებსა და ამით ჩვენ თვით საზოგადოებას ვიფარავთ მორალურ მოქმედებისაგან.

დღეს, როცა ახალი ამნისტიკის მიხედვით მრავალ ათასს ტურქისა საპრობილის ქარები გაუტეს და მრავალნი შორეულ ციმბირიდან უნდა დაბრუნდნენ, მათ ჩვენი მამული ხელის გაწვევა და იხიაც სჭირათ. ამიტომაც მოიწოდებთ და ჩვენთან ერთად დროებითი მთავრობაც სტრუსლოთა მიწვარ განგებობის პირით, დაგვეხმაროთ, გავლენ თქვენ თქვენი წვლილი ამ საზოგადო საქმისთვის!

შემოწარულებათა მიღება წარმოებს პატრონატის გამგეობაში: საოლქო სასამართლო (ოკრუჟნი სუდი) მიმართეთ სასამართლოს თემგელობარს 6. ა. ბოლშევიკს. გამგეობა.

გამოსცა ან. მახარინი მხ. მარტისათვის

ნ. ბარათაშვილის ლექსები და წერილები

სრული ახალბეჭდილი გამოსცა სრულიაგით.

გამოცემაში დამბეჭდეს სრული ტექსტი ერთი ვარიანტისა და აღნიშნული თქვენა ყოველი, სულ მცირე განსხვავებაც, დანარჩენ ვარიანტებისა. წიგნს დართული ექნება ვრცელი პირველი და წერილები ნ. ბარათაშვილის შემოქმედების შესახებ:

- ბ. გორგაძის — „ნ. ბარათაშვილის ლექსის ფორმა“.
ე. თაყაიშვილის — „მთლიანი სედა და ნ. ბარათაშვილი“.
დ. დუბოვსკის — „მსოფლიო სედა და ნ. ბარათაშვილი“.
ი. მუხომარაძის — „ცხოვრება და პოეზია ნ. ბარათაშვილისა“.
გრ. რობაქიძის — „ნიკო ბარათაშვილი“.
დ. უხანაძის — „პოეტის სული“.

გარდა ამისა თვითოვე ლექსს ექნება დამატებითი ისტორიულ-მეცნიერული განმარტება.

წიგნი შემოქმედებული იქნება სამოცხე მეტი სურათით (იმ ადგილებსა და პირების, რომელნიც მოხსენიებული იან ნ. ბარათაშვილის ლექსებსა და წერილებში) და მთელის მრავლის ავტორგრაფით.

წიგნის ფასი ხელის მოწერით სამ მანეთ-ნახევარია (8-50), სამასი ცალი დამბეჭდება სველ ქალაქზე და ეღირება სული მან. (10-555-9)

საქართველო

Complex advertisement for 'Lali' (ლალი) featuring a woman's portrait and text describing its benefits for health and vitality.

საქართველო და მარტო დალიძის წყალი მომზადებულია სრულიად უფინებლის მაღალი დონის მასალისგან, ნაშვლი და საუკეთესო ხილის წვნით და მასთანვე.

სუნი და გეოგრაფიული აქვს

თავისი მრავალნი

ამ. პეგველიძე

ბუქინის ქუჩა, ნაკურთხი ხანა, № 2, ტელეფონი № 712. ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და საგუბრო სახლ. „მ. მამუკაშვილი-მამუკა, საგუბროლონიდან ახალი ჯიჩითი ხაზადადა, მცირე მართლიანი, შეგი მგე შოჩინა“ ხიზილადია. მივიღეთ საუკეთესო საღამოს შამაგხი უმეღვე გვაქვს ცოცხალი თევზი. აგრეთვე ახალ-ახალი მჭკრის ზუთი, თაბო, ფარცა და ლოქო, გვაქვს აგრეთვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინიები რუსეთის და საზღვარ-გარეთის ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება.

ქარებს (რეგატიზის), თიკველუზის (ჭაჭაშის)

და სხვა ამგვარი ავანმყოფობის დროს უუბერი წამალია „შრომონაშ“, და მანი წასახლები „ბარბა“, სრულიად უუბერი და მოქმედობს მცირე კურსად. ფასი „შრომონაშისა“ ხუთი მანეთი და მასისა სამი მანეთი. მთელი წამლობისთვის საჭიროა ოთხი ფლაკონი „შრომონაშისა“ და ოთხი კოლოფი მანი „ბარბა“. სხვა ქვეყნებში იგზავნება ხუთ მანეთის ბეს შემდეგ. დასაქვეთად და მოსალაპარაკებლად უნდა მიმართოთ მხოლოდ პარიზის საფარმაცეულო ლაბორატორიის თბილისის განყოფილებას. თბილისი, ლორის-მემიკოვსკის ქ. № 16; გან. 6-9, სახელმწიფო ბანკის მან-კაბინაში.

Тифлисское Отдѣленіе Парижской-фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Меміковская № 16, отд. 6-9. Противъ Государственнаго Банка.